

KOMENTÁŘ

22. 3. 2021

Demografický vývoj v Jihomoravském kraji v roce 2020

Počet obyvatel Jihomoravského kraje se za 12 měsíců roku 2020 zvýšil o 3 338 osob. Na zvýšení počtu obyvatel se podílel jen přírůstek obyvatel stěhováním, neboť počet zemřelých výrazně převýšil počet narozených. Proti roku 2019 byl zaznamenán pokles většiny demografických ukazatelů. Poklesl počet sňatků i počet rozvodů, poklesl počet vystěhovalých, počet přistěhovalých nepatrně vzrostl. Poklesl počet narozených, vzrostl ale počet zemřelých.

Podle předběžných výsledků žilo na území Jihomoravského kraje **k 31. prosinci 2020 celkem 1 195 327 obyvatel**, za 12 měsíců se tak počet obyvatel **zvýšil o 3 338 osob**. Na přírůstku počtu obyvatel se podílelo pouze stěhování, do kraje se přistěhovalo o 4 494 osob více, než se z kraje vystěhovalo. Přirozenou cestou by se počet obyvatel snížil, neboť zemřelo o 1 156 osob více, než se živě narodilo.

Tab. 1 Počet obyvatel v Jihomoravském kraji a jeho okresech v roce 2020

(předběžné údaje)

	Stav k 1. lednu 2020			Stav k 31. prosinci 2020			Rozdíl (přírůstek/úbytek obyvatel od počátku roku)		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Jihomoravský kraj	1 191 989	585 254	606 735	1 195 327	587 462	607 865	3 338	2 208	1 130
v tom okresy:									
Blansko	109 136	53 800	55 336	109 104	53 751	55 353	-32	-49	17
Brno-město	381 346	184 925	196 421	382 405	185 967	196 438	1 059	1 042	17
Brno-venkov	224 642	111 140	113 502	226 442	112 072	114 370	1 800	932	868
Břeclav	116 291	57 245	59 046	116 482	57 390	59 092	191	145	46
Hodonín	153 943	75 973	77 970	153 607	75 793	77 814	-336	-180	-156
Vyškov	92 280	45 696	46 584	92 735	45 894	46 841	455	198	257
Znojmo	114 351	56 475	57 876	114 552	56 595	57 957	201	120	81

Počet obyvatel se snížil v okresech Blansko (o 32 osob) a Hodonín (o 336 osob). Ve všech okresech v kraji byl na jedné straně zaznamenán přírůstek obyvatel stěhováním. Na straně druhé ale byl ve všech okresech v kraji s výjimkou okresu Brno-venkov zaznamenán přirozený úbytek obyvatel. Nejvíce obyvatel, a to 1 800, přibylo právě v okrese Brno-venkov

Počet obyvatel Jihomoravského kraje se zvyšuje nepřetržitě již od roku 2003 (tedy 18 let), ovšem v okrese Hodonín bylo bilanční zvýšení počtu obyvatel zaznamenáno naposledy v roce 1994. V okrese Blansko byl pokles počtu obyvatel zaznamenán poprvé od roku 2004. V Brně-městě počet obyvatel rostl již pátý rok v řadě po předchozích 6 letech poklesu.

Počet obyvatel se kromě Jihomoravského kraje zvýšil v dalších 4 krajích (Praha, Středočeský, Plzeňský a Pardubický kraj). Počet obyvatel ČR vzrostl o 7,8 tis. osob, a to pouze zásluhou zahraniční migrace.

V Jihomoravském kraji se podle předběžných výsledků za 12 měsíců roku 2020 **živě narodilo 12 859 dětí**, proti roku 2019 to bylo o 469 dětí méně. Nejvyšší porodnost byla v okrese Brno-město, kde na 1 000 obyvatel připadlo 11,8 živě narozených dětí. Mezi narozenými dětmi zpravidla převažují chlapci, což platilo i v roce 2020, kdy se narodilo 6 641 chlapců a 6 218 děvčat. V okrese Brno-venkov chlapci tvořili dokonce 52,3 % narozených dětí.

KOMENTÁŘ

Celkem 47,7 % všech živě narozených dětí bylo prvorozených (6 137 dětí), 38,1 % druhorozených (4 902 dětí) a 1 820 dětí bylo pro matku již jako třetí či další dítě (14,2 %). **Mimo manželství** se za 12 měsíců roku 2020 narodilo 5 645 dětí, tedy 43,9 % z živě narozených (v rámci ČR to bylo 48,5 %). Nejvyšší podíl narozených mimo manželství byl v okrese Břeclav (50,8 %), naopak v okrese Brno-venkov to bylo „pouze“ 38,6 % dětí.

V roce 2020 **zemřelo** v Jihomoravském kraji **14 015 osob** (7 097 mužů, 6 918 žen), což bylo o 1 825 osob více než v předcházejícím roce. Nejvyšší hrubá míra úmrtnosti v loňském roce byla v okrese Blansko, kde na 1 000 obyvatel připadlo 12,7 zemřelých. Ve struktuře zemřelých podle věku byla nejpočetnější skupina zemřelých ve věku 80 až 89 let (32,5 % zemřelých) a ve věku 70 až 79 let (27,5 %). Mezi zemřelými však bylo i 37 dětí do 1 roku a 20 dětí ve věku 1 až 14 let (v souhrnu 0,4 % zemřelých).

Do Jihomoravského kraje se v průběhu roku 2020 **přistěhovalo 13 232 osob**, tedy o 237 osob více než v roce 2019. Z ostatních krajů ČR se přistěhovalo 6 456 osob (48,8 % přistěhovalých) a 6 776 osob ze zahraničí (51,2 % přistěhovalých). **Více než dvě třetiny přistěhovalých z ciziny mířily do Brna** (4 598 osob, tj. 67,9 % krajského celku). Podle státního občanství bylo mezi přistěhovalými z ciziny nejvíce osob z Ukrajiny (2 080) a Slovenska (1 578).

Ve stejném období se z kraje **vystěhovalo 8 738 osob** (o 1 073 osob méně než za 12 měsíců roku 2019). Do ostatních krajů ČR se vystěhovalo 6 359 osob (72,8 % vystěhovalých) a 2 379 osob se odstěhovalo do zahraničí (27,2 % vystěhovalých).

Zásadou stěhování se tedy počet obyvatel v Jihomoravském kraji zvýšil o 4 494 osob. **Saldo zahraničního stěhování bylo výrazně vyšší** (počet přistěhovalých z ciziny převýšil počet vystěhovalých do ciziny o 4 397 osob). **Saldo vnitřního stěhování tvořilo jen 2,2 % přírůstku obyvatel stěhováním** – z jiných krajů se přistěhovalo o 97 osob víc, než se do jiných krajů ČR vystěhovalo.

Tab. 2 Pohyb obyvatelstva v Jihomoravském kraji v letech 2010 až 2020

(za rok 2020 předběžné údaje)

	Rok										Rozdíl 2020- 2019
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Sňatky	4 894	4 973	5 043	5 153	5 414	5 837	6 040	6 156	6 164	5 272	-892
Rozvody	2 945	3 001	3 000	2 924	2 770	2 758	2 867	2 684	2 631	2 266	-365
z toho s dětmi	1 659	1 712	1 691	1 623	1 569	1 644	1 748	1 582	1 552	1 338	-214
Živě narození	12 404	12 339	12 403	12 802	12 771	13 193	13 509	13 594	13 328	12 859	-469
z toho mimo manželství	4 552	4 744	4 914	5 305	5 501	5 668	5 894	5 958	5 687	5 645	-42
Potraty	3 599	3 673	3 775	3 867	3 771	3 413	3 484	3 218	3 220	2 931	-289
Zemřelí	11 466	11 709	11 629	11 399	12 106	11 738	12 275	12 542	12 190	14 015	1 825
Přirozený přírůstek	938	630	774	1 403	665	1 455	1 234	1 052	1 138	-1 156	-2 294
Přistěhovalí	8 658	9 472	9 308	10 050	10 537	11 416	12 031	12 649	12 995	13 232	237
z toho z ciziny	2 743	3 486	3 611	3 905	4 349	4 694	5 315	5 913	6 318	6 776	458
Vystěhovalí	6 910	7 765	8 654	8 678	9 030	9 082	8 870	9 241	9 811	8 738	-1 073
z toho do ciziny	1 163	2 145	3 167	2 790	2 934	2 780	2 393	2 698	3 211	2 379	-832
Přírůstek stěhováním	1 748	1 707	654	1 372	1 507	2 334	3 161	3 408	3 184	4 494	1 310
Celkový přírůstek	2 686	2 337	1 428	2 775	2 172	3 789	4 395	4 460	4 322	3 338	-984

Během roku 2020 bylo v kraji uzavřeno **5 272 sňatků**, což bylo o 469 méně než v roce 2019. V 3 675 případech byli oba snoubenci svobodní. Z okresů kraje byla nejvyšší míra sňatečnosti v okresech Blansko a Znojmo, na 1 000 obyvatel zde připadlo 4,6 sňatků.

KOMENTÁŘ

V 1. až 4. čtvrtletí roku 2020 bylo v Jihomoravském kraji **rozvedeno 2 266 manželství**, tedy o 365 méně, než v předešlém roce. V necelé pětině případů byl navrhovatelem rozvodu muž (395 rozvodů, tj. 17,4 % celku), v 635 případech byla navrhovatelkou rozvodu žena (28,0 % celku) a 1 236 rozvodů bylo výsledkem společného návrhu (54,5 % z celkového počtu rozvodů). V 1 338 případech (59,0 % celku) bylo rozvedeno manželství s nezletilými dětmi (646 manželství s 1 dítětem, 616 manželství se 2 dětmi a 76 manželství se 3 a více dětmi).

Zajímavosti demografického vývoje za 12 měsíců lze hledat jednak ve srovnání relativních ukazatelů s ostatními kraji, a také ve srovnání situace v jihomoravských okresech se stavem v ostatních okresech ČR.

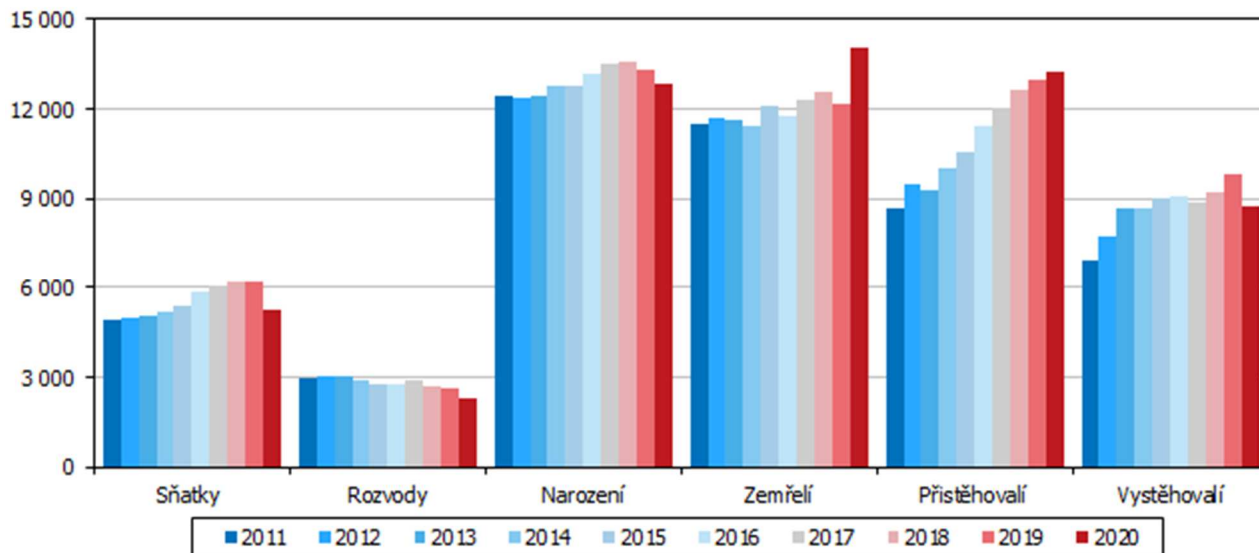
Jihomoravský kraj ve srovnání s ostatními kraji:

- počet živě sňatků na 1 000 obyvatel (4,4) byl 2. nejvyšší (po Moravskoslezském kraji),
- počet živě narozených na 1 000 obyvatel (10,8) byl 2. nejvyšší (po Praze),
- počet zemřelých na 1 000 obyvatel (11,7) byl 3. nejnižší (po Praze a Středočeském kraji),
- podíl narozených dětí mimo manželství (43,9 %) byl 3. nejnižší (po Praze a Zlínském kraji).

Okresy Jihomoravského kraje:

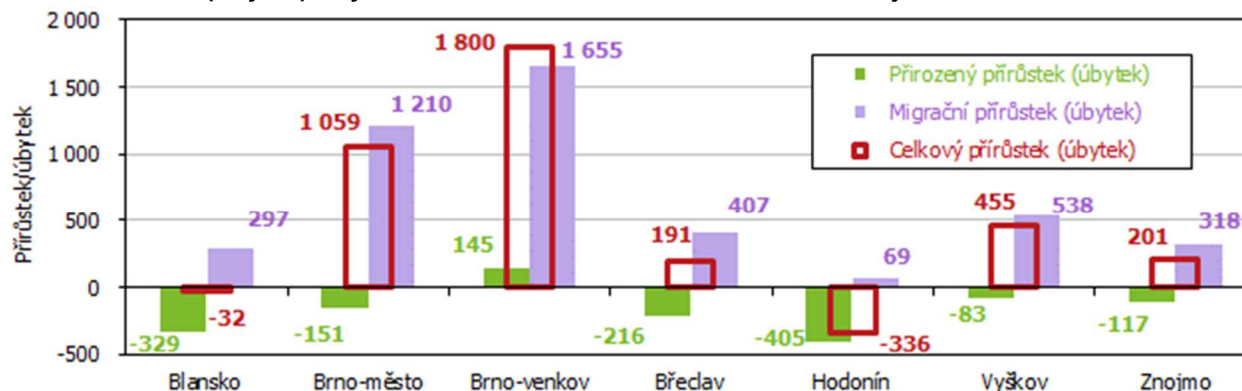
- Brno-město ztratilo primát v nejvyšším podílu žen, současná hodnota a to 51,37 % je „až“ druhá nejvyšší za okresem Ostrava-město s podílem 51,44 % (nejnižší podíl žen je naopak v okrese Mladá Boleslav, a to 49,28 %),
- v Brně-městě byl mezi 77 okresy ČR nejvyšší počet živě narozených na 1 000 obyvatel (11,8), okres Brno-venkov byl hodnotou 11,1 ‰ na 4. místě meziokresního srovnání,
- v okrese Brno-venkov byl nejnižší podíl narozených dětí mimo manželství (38,6 %) a 5. nejnižší počet zemřelých na 1 000 obyvatel (10,5).

Graf 1 Pohyb obyvatelstva v Jihomoravském kraji

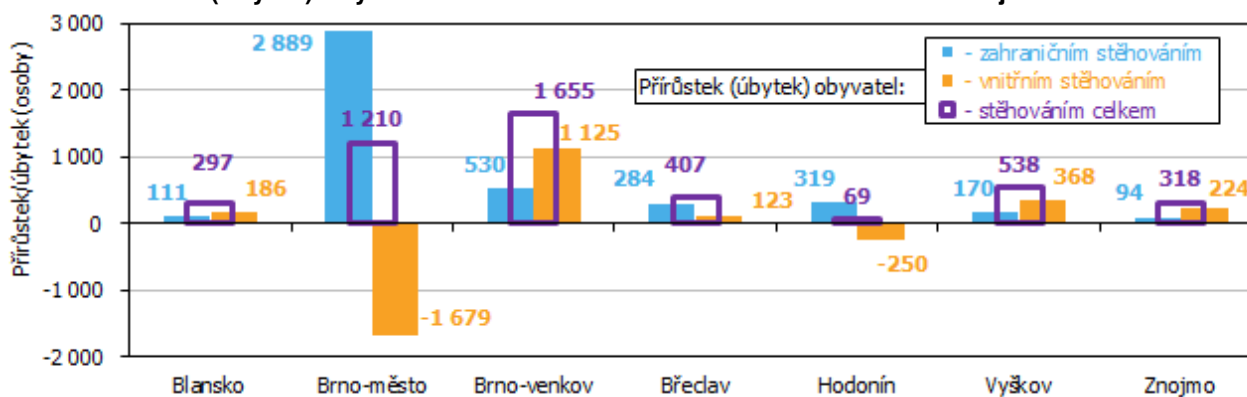

KOMENTÁŘ

Graf 2 Přírůstek (úbytek) obyvatelstva v okresech Jihomoravského kraje v roce 2020

Graf 3 Přírůstek (úbytek) obyvatel stěhováním v okresech Jihomoravského kraje v roce 2020

Více informací:

Stav a pohyb obyvatelstva v ČR v 1. až 4. čtvrtletí 2020 (předběžné výsledky)

Veřejná databáze ČSÚ – Obyvatelstvo

Kontakt:

Ing. Karel Adam

Krajská správa ČSÚ v Brně

e-mail: karel.adam@czso.cz

tel.: 542 528 172